

**T.C. ANKARA 5 . İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA,
BİLİRKİŞİ RAPORU**

Dosya No : 2011 / 879
Davacı lar : 1-TMMOB Peyzaj Mimarları Odası
2- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
Vekili : Av. Emre Baturay Altınok
Davacı : 3- TMMOB Mimarlar Odası-Ankara Şubesi
Vekili : Av. Gökçe Bolat
Davacı : 4- TMMOB Şehir Plancıları Odası-Ankara Şubesi
Vekili : Av. Koray Cengiz
Davacı : 5- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Vekili : Av. Zuhâl Sirkecioğlu Dönmez
Davacı : 6- Ankara Barosu Başkanlığı
Vekili : Av. Özge Köksal

Davalılar : 1-Kültür ve Turizm Bakanlığı , ANKARA
2- Gıda , Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ,ANKARA
3- Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.Candan Işık

UYUŞMAZLIK KONUSU VE İSTENENLER

Davacı lar, 1-TMMOB Peyzaj Mimarları ,2- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası ,Vekili Av. Emre Baturay Altınok , 3- TMMOB Mimarlar Odası-Ankara Şubesi Vekili , Av. Gökçe Bolat ,4- TMMOB Şehir Plancıları Odası-Ankara Şubesi Vekili, Av. Koray Cengiz ,5- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Vekili ,Av. Zuhâl Sirkecioğlu Dönmez ,6- Ankara Barosu Başkanlığı ,Vekili, Av. Özge Köksal tarafından, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı ,Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen , Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ,1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı işleminin iptali istemiyle, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na , Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı , Kültür ve Turizm Bakanlığı 'na , karşı açılan davada:

Dava konusu ,1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ,ve 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesinin;

- 1) Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olup olmadığının bilimsel veriler ışığında değerlendirilmesi ,
 - 2) Plan hiyerarşisi bakımından her ölçekteki planın üst ölçekli planlara uygunluğunun incelenerek ortaya konulması ,
 - 3) Tarihi ve doğal sit alanlarının korunup korunmadığının tespit edilerek , bu alanların Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel kimliği ve amacına uygun olarak düzenlenip düzenlenmediğinin değerlendirilmesi,
 - 4) Ulaşım kararlarının ,kentim ulaşım sorunlarını çözmeye yönelik olup olmadığı açıklığa kavuşturularak ,güzergah belirlemelerinin Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel kimliği ve amacına uygun olup olmadığının ,kamu yararı açısından değerlendirilmesi ,
 - 5) Plan notları ve raporlarının plan bütünlüğü açısından şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygunluk açısından değerlendirilmesi ,
 - 6) Dava konusu planın ; Ankara kentinden faydalananların sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılama yeterliği , sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturma amacı , yaşam kalitesi artırma hedefi ve bu amacın gerçekleştirilmesi için Ankara'nın ekonomik , demografik , sosyal , kültürel , tarihsel . fiziksel özellikleri gözetilerek hazırlanıp hazırlanmadığı,
- Hususlarını ortaya koyan ayrıntılı ve gerekçeli raporun hazırlanması istenmektedir.
Bu konuda bilirkişi seçilen heyetimizce sayın Başkan Ali Çatal , Üye Ziya Öcal ,Üye Nuray Avcıoğlu başkanlığındaki heyetle taşınmazda ve dava dosyası kapsamında yapılan inceleme ve irdeleme sonucu düzenlenen rapordur.

İNCELEMELER

1. Davacı taraf iddiaları

29.11.2010 tarihli ortak olarak verilen dava dilekçesinde ; Davacılar, 1-TMMOB Peyzaj Mimarları ,2- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası ,Vekili Av. Emre Baturay Altınok , 3- TMMOB Mimarlar Odası-Ankara Şubesi Vekili , Av. Gökçe Bolat ,4- TMMOB Şehir Plancıları Odası-Ankara Şubesi Vekili, Av. Koray Cengiz ,5- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Vekili ,Av. Zuhâl Sirkecioglu Dönmez ,6- Ankara Barosu Başkanlığı ,Vekili , Av. Özge Köksal avacı vekili Av. Semra Karaköse özetle;

- Dava konusunun ,Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ve eki olarak onaylanan ,1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ile 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesinin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına takiben iptaline; Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından kabul edilen planların ve eklerinin dayanağı olan 5524 sayılı yasanın Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle yürürlüğünün durdurulması talebi ile Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi talebi olduğunu,
- 2005 yıl sonu itibarıyla çeşitli nedenlerle çiftlik arazilerinde ortaya çıkan arazi kaybı toplamının 22.078 dekar olduğunu, bu miktarın ,Mustafa Kemal'in vasiyetiyle hazineye hediye etmiş olduğu toplam arazinin % 42 sine eşit olduğunu,

- Bu bağlamda , Atatürk Orman Çiftliği'nin 02.06.1992 tarih ve 2436 sayılı Kurul Kararı ile doğal ve tarihi SİT alanı ilan edilmiş, 27.07.1993 tarih ve 3097 sayılı Kurul Kararı ile sınırlarının belirlendiğini,buna ilave olarak Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 07.05.1998 tarih ve 57 42 sayılı Kararı ile de 1. derece SİT alanı olarak ilan edildiğini,
- Bu kararların bile AOÇ arazisinin bütünlüğünü korumaya yetmemiş olduğunu , Atatürk Orman Çiftliği arazisinde yaşanan yağma ,arazi kaybı ile çiftlik arazisinde mülkiyet sorunlarını da doğurmuş olduğunu,
- Bu yasalarla birlikte arazi bütünlüğünü yitiren AOÇ .12.01.2007 de kabul edilen planlarla da tamamen yok edilmek istendiğini, hem kentsel rantın hem de büyüyen kentin baskısı altında kalan çiftliğin ,mekansal ve tarihi dokusunu zedelediğini,1928 yılında hazırlanan Jansen planında Ankara'nın havalandırma koridoru olarak gösterilen işlevini de yitirme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu,
- AOÇ'nin mülkiyetinin ,vasiyet hükümleriyle bağlı ve sınırlı olmak kaydıyla hazineye geçtiğini ,ancak ,5524 sayı Yasa ile getirilen düzenlemeler ile Atatürk Orman Çiftliği üzerinde Mustafa Kemal'in Anayasa'dan doğan temel haklar ve hürriyetlerin çiğnendiğini, 5524 sayılı Yasa'nın ,AOÇ'nin bu şartlı mükellifiyetten doğan zorunlu kullanım biçimlerini ortadan kaldırarak Çiftliğin bütünlüğünü bozduğunu,
- 5524 Sayılı Yasa'nın Anayasa'nın 18,35,44,45,46,48, ve 63. maddelerine aykırı olduğunu,
- Mustafa Kemal,AOÇ'yi bir tarım işletmesi olarak bir bütünlük içinde kullanılmak ve işletmek üzere hazineye bağışlamış olduğunu,bu yüzden ,AOÇ bağış senedi gereği modern bir tarım işletmesi olarak Ankara kentine dönük onun ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyetlerine devam edeceği, Çiftliğin kullanım biçiminin bağış senedi ile hazineyi ve devleti sınırlandırmış olduğunu,Yani hazinenin çiftliğin bu niteliğini bozacak yasa ya da idari tasarruflar yapamayacağını,Çiftlik'in ,tarımsal sanayi ,tarım ürünleri üretimi odaklı olarak kullanılacağı,
- Mustafa kemal Atatürk'ün yaptığı bağış ancak kendi belirttiği şartlarla kullanılabileceğini, Anayasal olarak korunan bu hakkın ,mülkiyet ve miras haklarının devamı ve gereği olduğunu,
- Dava konusu " 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı "nın mevzuata ,şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına aykırı olduğunu,
- Dava konusu " 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı "nın mevzuata ,şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına aykırı olduğunu, 1. Derece Doğal ve Sit Alanı na ilişkin ilke kararlarına açıkça aykırı olduğunu,
- Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun sit derecesinin ilişkin 07.05.1998 tarih ve 57 42 sayılı Kararı ile 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit olarak belirlenen Atatürk Orman Çiftliği'nin sit alanı olarak tescil edilmesine ilişkin aynı Kurulun 02.06.1992 günlü ve 2436 sayılı kararın gerekçesinde;" ..Çiftçiye

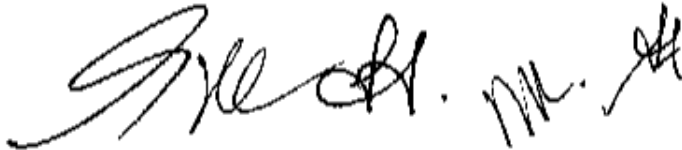
[Handwritten signature]

önderlik ederek modern tarım yönteminin yurdun her köşesinde uygulanabilmesi ilkesinden hareketle tarım olgusunu önemli bir öge olarak ele alan bunun yanısıra başkent Ankara'ya yeşil alan kazandırmak amacıyla Atatürk'ün mirası olan ve çağdaş gereksinimlere göre geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılacak şekilde yaşatılması gereken Atatürk Orman Çiftliği'nin içerdiği tarihi, kültürel ve doğal özellikleri",nedeniyle sit alanı olarak tescil edildiğinin belirtildiği,

- Dava konusu " 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı "nın 15.No.lu Plan notunda;" .AOÇ müdürlüğü tarafından kullanılan işletilen kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesisler korunacak olup bu yapılardan planda ön görülen yol güzergahları ve kavşaklardan etkilenenler olması durumunda aynı alan içersinde yeniden yapılabilecek." şeklinde yer alan düzenlemenin ,bir yandan yapımına ilişkin hukuksal tespit bulunmayan, büyük bölümü ruhsatsız yapılaşmalara yönelik mevzuata aykırı af niteliğinde olmasını yanı sıra , açıkça ilke kararına aykırı olduğunu,
- " 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı "nın Tarihi Sit Alanına ilişkin ilke kararlarına açıkça aykırı olduğunu,
- İmar Hukuku ve Planlama İlkeleri Açısından Hukuka Aykırıklar başlığında , Ankara Büyükşehir Belediyesi nin hem 3194 sayılı İmar Kanununa ,5524 sayılı Kanuna hem de " Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması ,Gösterimi ,Uygulanması ,Denetimi ve Mülkîlerine İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliği"ne aykırı davranmış olduğu belirtilmektedir.
- Planın İmar Planı ve Koruma Planı niteliği taşımadığını,
- "Kullanım alanları "için kullanılan tanımlamalar belirsizlikler içerdiğini.
- 1/10 000 ölçekli Nazım Planın ,plan notlarındaki yoğunluk , yapılaşma koşulları ve arazi kullanımı kararlarının belirsizlikler taşıdığından ve planlar idareye sınırsız bir takdir hakkı tanımakta , idarenin yasallığı ilkesinin çiğnendiğini,
- Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 1/10 000 ölçekli Nazım planla birlikte ,AOÇ ve etrafına ilişkin bütüncül kararları içeren üst ölçekli planına dayalı olarak (AOÇ ve etrafından geçen ulaşım hatlarını da içeren) ulaşım master planının hazırlanmadan ,uygulamaya esas oluşturacak 1/1000 ölçekli uygulama planları hazırlanıp onaylanmadan ,1/1000 ölçekli kavşak vb.projelerin onaylanmasının ,bilime ,mevzuata açıkça aykırı olduğunu,
- 1/25 000 ölçekli Ankara Nazım İmar Planı Kararlarına da aykırı olduğunu,
- 1/10 000 Ölçekli planın 14 numaralı plan notunda;" .planda öngörülen yol ve toplu taşıma güzergahları , raylı sistemler , kavşaklar ,ve alt-üst geçitler ve kentsel teknik altyapı alanları şematik olup , plan eki 1/10 000 ölçekli ulaşım şeması ve 1/1000 ölçekli uygulama projesi yalnızca Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nce onaylanarak uygulamaya konulur. Yukarıda belirtilen uygulama projesinde değişiklik olması halinde Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görüşüne sunulur

..hükümünün yer aldığı, bu hükümde belirtilen ve esasen 1/5000 ve 1/1000 veya 1/250 ölçekli olması gereken projelerle tanımlanan yollar ve en kötüsü 1/50 ölçekli uygulama projeleriyle tanımlanan diğer yapılanmaları ,nereye ve hangi tasarıma göre inşa edileceğini gösteren planların ,kurulunun kararına gerek kalmaksızın uygulanabileceğine dair plan notunun Koruma Bölge Kurulunca uygun bulunması ,yolları 25 veya 10 metre yanılmayla dilediğin yere yap anlamına geldiği için ,planlama ,koruma mevzuatına , inşaat bilimine , tekniğine hukuka ve ilke kararlarına aykırı olduğunu,

- 5524 sayılı Yasada bu konuda yeniden bir düzenleme getirilmiş olduğunu,Büyükşehir Belediyesinin Yasadan doğan haklarını kullanabilmesi için ,1/25 000 ölçekli 2023 Ankara Nazım İmar Planı kararlarının gereği ulaşım ana planı yapılmasının zorunlu olduğunu,bu plan doğrultusunda Koruma Amaçlı İmar Planında bu alt yapı çalışmalarını yansıtması gerektiği,
- Dava konusu 1/10 000 ölçekli plan, ölçek gereği ,uygulama imar planı olmadığı için koordinat ve nirengi noktaları bulunmadığından bu plan yolların arazide fiilen hangi noktalardan geçeceğini gösteremediğini,dava konusu plan sınırları içinde yol ve kavşak vb.uygulama projelerinin yaşama geçirilebilmesinin ,öncelikle 1/1000 ölçekli uygulama imar planının hazırlanmasını ve onaylanmasını gerektirdiğini,
- Dava konusu plan notları değerlendirildiğinde;AOÇ alanına ilişkin 4 no.lu plan notununplan hükümlerine aykırı olduğunu ,1/25 000 planda ve 1 no.lu plan notunda ve 1/10000 ölçekli planda ve 5 numaralı plan notlarında yer alan "Hayvanat Bahçesi ile ilgili düzenlemenin planlama ilkelerine ,şehircilik esaslarına ,hukuka ve kamu yararına aykırı olduğunu,7 ve 11 no.lu plan notlarının Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararlarına aykırı olması nedeniyle iptaline karar verilmesini talep ettiklerini,13 ve 14 no.lu plan notlarında her türlü yol ve kavşak müdahalesini olası kılması nedeniyle iptali gerektiğini,15 no.lu plan notunda AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan ,işletilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesislere yönelik "Koruma" yaklaşımının hukuka aykırı olduğunu ,iptali gerektiğini,16 no.lu plan notlarının iptali gerektiğini,
- ..AOÇ Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve Plan açıklama notlarına yansıyanın aksine ,AOÇ arazi varlığının yaklaşık %80 'inin tarımsal üretim için uygun arazilerden oluştuğunu, diğer bir ifade ile AOÇ arazi varlığınınhemen hemen tamamının,ulusal doğal kaynak mirası ve yeryüzünde en kıt unsur ve ulusun ortak mirası olan verimli tarım arazisi olduğundan ,arazi kullanım kabiliyet sınıflamasına veya tarımsal üretim amacına uygun olarak kullanılması gerektiği,Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının AOÇ arazisini değişik vasıflandırmalarla yapılaşmaya açtığı nı,
- Dava konusu plan , yargı kararı ile iptal edilen plan ile aynı içerikli olduğunu,
- Dava konusu plan karar ve hükümlerinin uluslararası sözleşmelerden doğan taahhütlerimize aykırı olduğundan bahisle; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı yazısı ile uygun görülen ,Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen ve Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan , 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit

Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ve eki olarak onaylanan,1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ile 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vb.) Uygulama Projesine dayanak işlemin şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararı açısından hukuka aykırı olması ve uygulanması halinde telafisi güç zararların doğmasına neden olacağından,

Öncelikle yürütmenin durdurulmasına , hukuka aykırı olması nedeniyle iptaline karar verilmesini talep etmektedir.

2. Davalı Tarafların Savları

2.1.- 09.02.2011 tarihli cevap yazısında Kültür ve Turizm Bakanlığı ,Bakan adına.1.Hukuk Müşaviri Aydan Kızıllar'ın özetle;

- Dava ,Ankara İli , Atatürk Orman Çiftliği ,I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı ile ilgili olarak hazırlanan , 1/10 000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının yürütmesinin durdurulması ve iptali ile açılmış ise de bu isteğin hukuki dayanaktan yoksun bulunduğunu,
- Atatürk Orman Çiftliği , ,Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla sit alanı olarak ilan edilmiş , yine aynı Kurulun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile sit sınırları belirlenmiş ve 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı kararı ile derecesinin I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı olarak belirlenmesine karar verildiğini, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.01.2007 gün ve 2039 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftliği ,I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı için hazırlanan 1/25 000 ve 1/10 000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planları uygun bulunmuş , ancak Ankara 13.İdare Mahkemesi'nce çeşitli kurum ve kuruluşların açtığı davalar sonucu söz konusu planların iptal edildiğini ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 09.09.2008 gün ve 3489 sayılı kararı ile mahkeme kararlarına uyulmasına karar verildiğini,08.07.2006 gün ve 26222 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren " Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun Ek-1 Maddesinin 1. Fikrasında yer alan Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili mer'î mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu öngörülmüştür",hükmü uyarınca Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca Atatürk Orman Çiftliği alanları ile ilgili olarak yeni bir 1/10 000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı hazırlanmış olduğunu,.. 1/10 000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı,1/10 000 ölçekli Ulaşım Şeması ,Plan Açıklama Raporu ve Rapor eki 1/1000 ölçekli Ulaşım Uygulama Projesi doğal ve tarihi sit sınırının 1993 tescil tarihli sit sınırları esas alınmak kaydıyla uygun bulunduğunu,
- 1/10 000 ölçekli planlar Uygulama İmar planı niteliğinde olmayan planlar olduğunu, Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde uygulamaya geçilebilmesi için bu alanların etaplar halinde 1/5000 ölçekli Nazım Planlarının ve Uygulama İmar Planlarının hazırlanması gerektiğini,ancak henüz bu aşamaya gelinmemiş

Aydan Kızıllar

durumda olduğunu,alan için herhangi bir yapılaşma şartı veya tam bir kullanım getirilmemiş olan bu üst ölçekli planların hukuki menfaati ilgilendirir nitelikte icrai nitelikte işlemler olmadığını,

-Söz konusu Kurul Kararı ile uygun bulunan planların henüz Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı olduğundan , alan ile ilgili olarak alt ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planları hazırlanmadan herhangi bir uygulama yapılamayacağı,bu nedenle alanda bir uygulama yapılmasının imkansız olduğundan,yürütmenin durdurulmasını gerektirir herhangi bir durum bulunmadığından bahisle,

Açıklanan sebeplerle hukuki dayanaktan yoksun davanın ve yürütmeyi durdurma istemlerinin reddine karar verilmesini talep etmektedir.

2.2.- 09 .02.2011 tarihli cevap yazısında , Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ,Bakan adına Hukuk Müşaviri Ramazan İribey özetle;

- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının 21.05.2010 tarih ve 4035 sayılı ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 tarih ve 5213 sayılı kararlarıyla uygun görülen 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı , 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ile 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vb.) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ilişkin 13.08.2010 tarih ve 2494 sayılı Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararının usul ve hukuka uygun olarak tesis edildiğini,
- Dava konusu edilen imar planının yalnızca AOÇ mülkiyetlerini ilgilendiren bir nazım imar planı olmadığını ,
- 1.Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı içerisinde bulunan ve AOÇ dışında da mülkiyeti bulunan taşınmazları kapsayan "Koruma Amaçlı İmar Planı"olduğunu,
- Bakanlığın işleminin mer'i mevzuata uygun olarak tesis edildiğini ,davacı tarafın dilekçesinde ileri sürdüğü sebeplerin iptali gerektirecek nitelikte bulunmadığını;

Dava konusu işlemde usul ve mevzuata aykırılık olmadığını;Açıklanan gerekçelere göre davanın ve yürütmeyi durdurma istemlerinin reddine karar verilmesini talep etmektedir.

2.3.- 10 .02.2011 tarihli Ankara 13. İdare Mahkemesi 'ne hitaben (2011/2300 E),yazılan cevap yazısında ,Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Vekili Candan Işık özetle;

- Davanın ,Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 tarihi ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan , "1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nın iptali ve 5524 Sayılı Yasa'nın Anayasaya aykırılığı nedeniyle yürürlüğünün durdurulması talebi ile Anayasa Mahkemesine gönderilmesi talebi ile açıldığını, ancak idarenin işleminin usul ve hukuka uygun olup ,haksız davanın reddinin gerektiği ifade edilerek;
- Ortada kesin ve yürütülmesi gereken bir idari işlem olmadığı gibi davacıların plana itiraz etmeden direkt dava açarak usule aykırı davrandıklarını,

- Davacıların dava konusu alanda menfaat ihlali bulunmadığından dava açma ehliyetlerinin olmadığını,
- İdarenin Atatürk Orman Çiftliği'nin hem mirasçısı hem de emanetçisi olduğunu,
- Davacıların yağmalama iddialarının aksine idarenin parçalanmış ,toprak kaybına uğramış ,6000 hektarlardan 3000 hektarlara düşmüş çiftlik arazisini kayıt ve koruma altına aldığı,Anayasaya aykırı buldukları yasanın idareye geniş yetki vermek değil ;AOÇ arazisinin parçalanmışlığına son vermek ,hütünlüğünü sağlayarak Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda sadece Ankara halkına değil , mirasçısı olan tüm Türk Milletine hizmet vermek amacı taşıdığını,
- AOÇ Alanlarının Kent Bütününe Hizmet eden açık rekreasyon alanı niteliğini kaybetmemesi için en son alan büyüklüğüne geldiği, ve plana konu alan sınırlarının bütününde korunmasının zorunlu ve son fırsat olduğu ,bilinci ile hareket eden idareye disneyland tahayyüllerinde olduğu iddiası nın maksadı aşan ifadeler olduğunu, Disneyland daha çok çocuklara hitap eden eğlence parkları olduğunu,dava konusu planın incelenmeden dava edildiğini;
- Planlama sürecinde; 08.07.2006 tarih ve 2622 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5524 sayılı AOÇ Müdürlüğü Kuruluş Kanunda Değişiklik yapılmasına ilişkin Kanunla eklenen Ek-1 maddesinin birinci fıkrasında öngörülen;"Atatürk Orman Çiftliği dahilinde arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'î mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir",hükmü doğrultusundahareket edildiğini,
- Davacıların dilekçelerinde de uzun uzun anlattıkları toprak kayıpları için hiçbir çözüm getirememiş ;idarenin getirdiği çözümü de acımasızca eleştirme çabasına girmiş olduklarını,
- Planlama alanının %60'ının tarımsal üretim alanı ile ağaçlandırılacak /ağaçlandırılmış alanlar olarak düzenlendiğini,bu nedenle davacıların iddialarının aksine "Ankara" nın Akciğerini" ve "Havalandırma Koridorunu " yoketmek gibi bir durumun söz konusu olmadığını,
- Hatta bu planla ; AOÇ arazilerinden kent içi açık alanlarda "Tarım Ormanlığı " na geçilerek , orman plantasyonlarının tarımsal üretim amaçlı tesis edilmesine yönelik olarak da; tarımsal potansiyelini kaybetmeye yüz tutmuş alanların 'Ağaçlandırılacak Alan' olarak düzenlendiğini,
- Yeni onaylanan imar planının daha önce yapılan çeşitli mahkeme kararlarıyla iptal edilen "AOÇ Alanlarına ait 1/10 000 Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı " ile kesinlikle aynı olmadığını, ..yeni onaylanan plan ; iptal edilen plana ilişkin hazırlanan bilirkişi raporları ,mahkeme kararları ile Tarım İl Müdürlüğünün görüşü doğrultusunda hazırlanmış olduğunu;
- Bu doğrultuda da ,iptal edilen planla önerilen hayvanat bahçesi yeni planla %82 oranında küçültülerek mevcut yerinde öngörüldüğünü,olimpiyat oyunları ve spor parkı ise yeni planda önerilmediğini,ayrıca yeni planda planlama alanının %60'ının tarımsal üretim alanları ile ağaçlandırılacak /ağaçlandırılmış alanlar olarak düzenlenmiş olduğunu,

[Handwritten signature]

- ..Ankara Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'nün 14.07.2008 gün ve 3228 – 14289 sayılı yazısı ile;AOÇ mülkiyetindeki alanların yalnızca 754 hektarlık yani yaklaşık %25 lik kısmının mutlak tarım alanı niteliği taşıdığına yönelik görüşünün mevcut olduğunu,
- Sonuç itibarıyla ;Dava konusu planın yargı kararıyla iptal edilen plan ile aynı içerikte olduğu iddiasının asılsız olduğu, yeni plan ile ;AOÇ'nin sahibi olduğu tüm maddi ve manevi vasıfların korunduğunu,
- AOÇ Alanlarının sahip olduğu doğal ve tarihi sit alanı kimliğine uygun düzenlemeler yapıldığını,
- Hayvanat bahçesi alanının ; iptal edilen planın aksine mevcut yerinde korunduğunu, hayvanat bahçesinin gelişme alanının ise , bilirkişi raporları ve mahkeme kararları doğrultusunda uygun bir büyüklükte düzenlendiğini;
- Ankara Valiliği İl Tarım Müdürlüğü'nün görüşü doğrultusunda ,mutlak tarım arazilerinin korunmuş olduğundan bahisle;

Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına ,İmar ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Mevzuatına uygun olarak hazırlanan "1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı"nın iptali ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin olarak , davacının öznel değerlendirme ve ön yargılarıyla hukuki dayanaktan yoksun açtığı anlaşılan bu davanın açıklanan nedenlerle reddini talep etmektedir.

İRDELEMELER VE SONUÇ

Bu bölümde bilirkişi heyetimiz yerinde yapılan incelemeler , dava dosyası kapsamı ve yöneltilen sorular kapsamında konuyu irdeleyecek ve sonuçlandıracaktır.

Dava konusu ,1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ,ve 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesinin;

Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olup olmadığının bilimsel veriler ışığında değerlendirilmesi ,

Tarihsel Süreç İçinde Atatürk Orman Çiftliği,

Atatürk Orman Çiftliği,1925 yılında Atatürk tarafından ,Ankara'nın tarımsal üretim için uygun bir zemin sağlamayan ,bataklık ve kıraç arazilerinde ,gerçekleştirdiği satın almalarla kurulmuştur.Atatürk tarafından 13 yıl işletildikten sonra ,11.06.1937 yılında Atatürk vasiyet mektubu ile Türkiye Cumhuriyeti Hazinesine hediye etmiştir.1938-1950 yılları arasındaki dönemde ,"Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi" kararlarıyla Çiftlik arazisi amaç dışı kullanımının yolu açılmış , çeşitli kuruluşlara devredilen arazilerle ,bu süreçte arazi kayıpları yaşanmıştır.

Çiftliğin korunması ve yaşanan hızlı arazi kayıplarının önlenmesi amacıyla ,25.03.1950 tarihinde 5659 sayılı " Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu "çıkarılmıştır.Korumada yetersiz olan bu Yasanın 10. maddesine göre çıkarılan 6000 , 6238,6947 ,7310 sayılı Yasalar ile Atatürk Orman Çiftliği arazisi tarım kullanıma açılmıştır.1976 yılında çıkarılan 2015 ve 1983 yılında çıkarılan 2823 sayılı Yasalar çerçevesinde toplam 14.541

dekar çiftlik alanı çeşitli kuruluşlara satılmıştır. Ayrıca ,mahkeme kararı ile çeşitli şahıslara verilen araziler de Atatürk Orman Çiftliği arazisini azaltmıştır.27.11.1994 tarihinde çıkarılan 4046 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılmasına Dair Kanun " çerçevesinde özelleştirilen ve çiftlik arazisinden özel kanunlarla yer verilen ,Sümerbank , Tekel Genel Müdürlüğü ve Ziraî Donatım Kurumu gibi kuruluşların çiftlikten almış olduğu bu arazilerin de özel şahısların eline geçtiği ve Atatürk Orman Çiftliği arazileri içinde özel mülkiyet adacıkları oluşmuştur.2005 yılı sonunda çeşitli nedenlerle çiftlik arazilerinde arazi kaybı toplamı 22.078 dekardır. Başka bir deyişle bu miktar hediye edilen toplam arazinin %42 sine eşittir.

Günümüzde Geline Aşama ve Planlama Sürecini Yönlendiren Olgular;

Atatürk Orman Çiftliği Alanları , Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararıyla sit alanı olarak ilan edilmiştir. Bunun sonucu söz konusu alanda planlama sürecini 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu yönlendirilmektedir. 2863 dışında ,her türlü uygulama konusuna göre ,5659 / 5524 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu , 3194 Sayılı İmar Kanunu ,5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi kullanımı Kanunu ve 5801 Sayılı Kanuna ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

Yine aynı Kurulun 16.11.1993 gün ve 3280 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftliği 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı olarak belirlenmiştir. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 22.07.2005 gün ve 756 sayılı kararı ile de bu alanları kapsayan Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanması gerektiği bildirilmiştir.

Planlama sürecinde; 08.07.2006 tarih ve 2622 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5524 sayılı AOC Müdürlüğü Kuruluş Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla eklenen Ek-1 maddesinin birinci fıkrasında öngörülen;"Atatürk Orman Çiftliği dahilinde arazilerle ilgili olarak , Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca , öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir",hükmü doğrultusunda , planlama sürecinin ne şekilde işleyeceği belirtilmiştir.

Koruma Amaçlı İmar Planı :2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu içeriğine baktığımızda; (Ek:14/7/2004 - 5226/1 maddesinde: "Koruma Amaçlı İmar Planı"; bu Kanun uyarınca ,belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; hali hazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklılaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler,

araçlar, stratejiler ile plânlama kararları, tutumları, plân notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar plânlarının gerektirdiği ölçekteki plânlardır.” biçiminde tanımlanmaktadır.

“Sit”; ise tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve henzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır”, olarak tanımlanmaktadır.

Doğal Sit Alanı ; Doğal sit, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 728 Sayılı İlke Kararında yer alan tanımlamaya göre; “jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup, ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer altında, yer üstünde ya da su altında bulunan korunması gerekli alanlardır” olarak tanımlanmıştır . İlke kararında yer alan tanımlamada ortaya konulduğu üzere, doğal sit alanı ilan edilen bölgelerde korunmak istenen değerler, insan elinin ve emeğinin ürünü olmayan, özellikleri ve güzellikleri gereği korunması gerekli görülen doğal oluşumlar olarak karşımıza çıkar. Doğal sit alanı ilan edilmekle tabii olarak, insan etkisi bulunmadan şekillenmiş bulunan, sıkça rastlanmayan, kendine has özellikler taşıyan taşınmaz tabiat değerleri koruma altına alınmaktadır.

Tarihi Sit Alanı ;Tarihi sit kavramı, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespiti ve Tescili Hakkında Yönetmelikte, “önemli tarihi olayların cereyan ettiği ve bu nedenle de korunması gereken yerler” olarak tanımlanmıştır. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 421 Sayılı İlke Kararında tarihi sit alanları, bu alanların korunmasına yönelik tedbirler ve bu alanların kullanılmasına ilişkin koşullar düzenlenmiştir. İlke kararında tarihi sit; “milli tarihimiz ve askeri harp tarihi açısından önemli tarihi olayların cereyan ettiği ve doğal yapısıyla birlikte korunması gereken alan” olarak tanımlanmıştır.Tarihi sit alanı ilan edilen bölgeler, tarihi olayların yaşandığı alanlardır ve doğal yapısıyla birlikte korunması gerekir. Tarihi sit alanı ilan kararıyla birlikte, tarihi olayların yaşanmış olduğu alanlar, anı değerinden dolayı, tabii değeriyle birlikte koruma altına alınmış olmaktadır .

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen , Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı,ve 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesini; Günümüzde Geline Aşama ve Planlama Sürecini Yönlendiren Olgular kapsamında , Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olup olmadığını , bilimsel veriler ışığında değerlendirdiğimizde;

1950 yılında 5659 Sayılı Yasa ile Tarım Bakanlığı'na bağlı özerk bir kurum haline getirilen Atatürk Orman Çiftliği'nin Yasaya göre kuruluş amacı ‘‘ örnek bir çiftlik işletmesi kurarak , hem yöredeki çiftliği desteklemek hem de Ankara halkına temiz ve ucuz gıda maddeleri sağlamak , aynı zamanda ağaçlandırma ve yeşillendirme çalışmalarını ile birlikte dinlenme , eğlenme , sosyal ve kültürel amaçlı kullanımlar oluşturarak , bu

alanı Ankara'luların rekreasyon gereksiniminin karşılandığı bir alan haline getirmektedir",olarak tanımlanmaktadır .

2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Açıklama Raporu 'nda "Bugün Ankara'nın merkezinden başlayarak batı yönüne doğru uzanan bir dizi halindeki ,Gençlik Parkı , eski Hipodrum ,Atatürk Orman Çiftliği ,Gülvercinlik ve Etimesgut hava alanları ,askeri alanlar , Orta Doğu Teknik Üniversitesi , Hacettepe ve Bilkent Üniversitelerinden oluşan arazi topluluğu , kentnin havalandırma koridoru özelliğini taşıdığı ,Ancak eski hipodrumun kaldırılarak bu alanın yapılaşmaya açılması ,AOÇ arazisinden satın alınarak yapılan toptancı hali ,traktör ,çimento , fişek fabrikaları ,TMO silosu ,Marşandiz Garı atölye ve depoları ,askeri tesisler ile konut kooperatif alanları , bu açık yeşil alan kuşağını bozan olumsuz yapılaşmalar olduğunu ,

AOÇ'nin içinde yer alan 1963 yılında kurulmuş olan Söğütözü Orman İçi Dinlenme Yeri , Ankara kent merkezine 5 km uzaklıkta 5 ha genişliğinde bir alandır.İçerisinde Atatürk Dinlenme Evi ve Tabiat Müzesinin de yer aldığı piknik alanı ve günübirlik kullanıma açıktır.Doğal bitki örtüsü kavak ,söğüt , çınar ve karaçamdır.5524 sayılı " Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun "uyarınca koruma amaçlı imar planları hazırlanan AOÇ'nin Ankara Metropolitan Alanın ortasında dağınık ve parçalı yapısı ile açık ve yeşil alan potansiyelinin , Atatürk 'ün bağışi doğrultusunda modern tarım tekniklerinin araştırıldığı ve uygulandığı "modern tarım alanları" ile halkın eğlenmesi ve dinlenmesi için " rekreasyon " işlevlerine yöncelik olarak değerlendirilmesinin sağlanması gerektiği ,Kentsel ve bölgesel ölçekte kentsel bölge ve yerleşimleri birbirine bağlayan bir nitelik de taşıyan " Atatürk Orman Çiftliği'nin bir anlamda yeşil kalp olarak değerlendirilebilecek bir niteliğe de sahip olduğu ,

Kent içi yeşil alan sistemi açısından büyük önem taşıyan ve Atatürk'ün mirası olması niteliğiyle tarihsel ,kültürel açıdan da çok önemli bir değer olarak tanımlanan Atatürk Orman Çiftliği'nin, Atatürk'ün mirası doğrultusunda korunup geliştirilmesi temel esas olduğu .

Kent içinde açık / yeşil alan sisteminin en önemli ve en büyük parçasını oluşturan AOÇ 'nin Ankara Kenti için üstlendiği önemli işlevlerinin bulunduğu , Kentin batısında hava koridoru oluşturmak hava sıcaklığını dengelemek , üşütücü ve kurutucu rüzgarların hızını kesmek , hava ve gürültü kirliliğini azaltmak gibi ekolojik işlevleri olan AOÇ , aynı zamanda kent içinde peyzaj özellikleriyle görsel zenginlik yaratmakta ve kent halkının yeşil alan ve rekreasyon gereksinimlerini karşıladığı" ,biçiminde vurgulanmaktadır.

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen , Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planını arazi kullanış kararları açısından ,Atatürk Orman Çiftliği arazisi içinde mekansal dağılımını irdelediğimizde;

Alan içinde ;

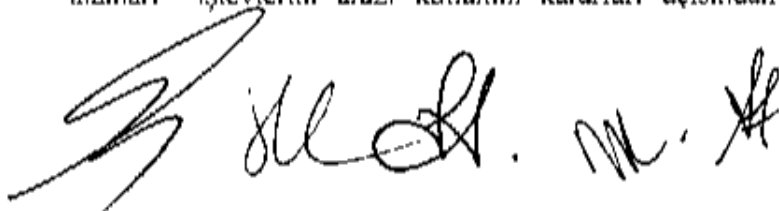
- Mevcut Hayvanat Bahçesi,
- Hayvanat Bahçesi Gelişme Alanı
- Ağaçlandırılmış Alanlar ,
- Ağaçlandırılmış Alan , Park ve Rekreasyon Alanı ,

- Aaçlandırılmış Alan ,Milli Botanik Bahçesi ,
- Tarımsal Üretim Alanı ve Aaçlandırılacak alan ,
- TÖA Tarımsal Üretim Alanı,
- Mevcut Sosyal Tesis Alanı ,
- Mevcut Spor Tesisleri Alanı ,
- Kültür Park ve Rekreasyon Alanı,
- MT Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar)
- Parklar ,
- Park ve Rekreasyon Alanı
- Devlet Mezarlığı ,
- KK Kamu Kurum ve Kuruluşları ,
- Hipodrum ,
- Terminal (AŞTİ) Alanı ,
- Askeri Alan ,
- Eğitim Tesisleri Alanı,
- TÇ Tarihi Çekirdek Alanı ,
- ASKİ Arıtma Tesisi ,
- Ankara Çayı ,
- A Akaryakıt İstasyonu ,
- 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ,
- Askeri Güvenlik Bölgesi ,
- Ulaşım Yolları ,
- 1.Derece Trafik Yolları (50 M. 35 M.,lik Yollar) ,
- 2.Derece Trafik Yolları (25 M. 20 M.,lik Yollar) ,
- Demir yolu Güzergahı (Tren) ,
- Toplu Taşım(metro) Güzergahı ,
- Bisiklet yolu Güzergahı ,
- Kavşaklar/Alt-Üst Geçitler,

Kullanımları yer almaktadır. Arazi kullanışlarını tanımlamada birbiriyle çelişen ve çift lejand getirilen alanlar bulunmaktadır. "Tarımsal Üretim Alanı ve Aaçlandırılacak Alan", başlığı ile tanımlanan alanlar aaçlandırıldığında ,tarımsal üretim alanından bahsetmek mümkün değildir.

"Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) , (Uzun dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar),Lejandı ile tanımlanan alanlar ,Bu lejantla ,halihazırda mevcut sanayi ve depolama alanlarını arazi kullanım kararı olarak kabul etmekte ,söz konusu sanayi ve depolama alanlarının ne zaman kaldırılacağı ve kaldırıldıktan sonra yükleneceği yeni işlevleri tanımlamakta yetersiz kalmaktadır.

Mevcut Sanayi Alanlarına bitişik ,Tarımsal Üretim Alanı ve Tarımsal Üretim Alanı ve Aaçlandırılacak Alan kullanımları yer almaktadır.Başka bir deyişle Sanayi alanı komşuluğunda tarım yapılması önerilmektedir.Dava konusu 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman iftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı , Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararı açısından hiçbir önlem alınmadan yan yana gelmemesi gereken sanayi ve tarımsal üretim alanları işlevlerini arazi kullanım kararları açısından önlem almadan , yan yana

önermektedir.Söz konusu bu yaklaşım ,şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararı açısından uygun değildir.AOÇ Alanı içindeki alanların , toprak kabiliyet sınıfları kapsamında tarım potansiyeli açısından öncelikle değerlendirilmesi gerekir.

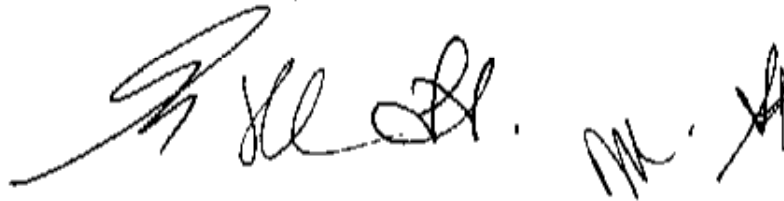
Dava konusu imar planı adından da anlaşılacağı gibi ; "1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı",dır. Yoğun yapılaşma ve sanayi faaliyeti gerektiren tesislerin , ilgili Kanunlar ,Yönetmelikler ve İlke Kararları doğrultusunda ; yapılaşmanın ve sanayi vb.faaliyetlerinin kısıtlandığı 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanında bulunmasının ve plan lejandında Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar) olarak yer alması ve ne zaman kaldırılacağına dair yönlendirici bir açıklama olmaması nedeniyle ,mevcut sanayi tesislerinin faaliyetlerini kısıtlamayan bir yaklaşım olup şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararı açısından uygun değildir .

Ağaçlandırılmış Alan , Park ve Rekreasyon Alanı kullanımı içi doldurulması gereken bir kullanım olup ,bu tanım da çift kullanımı beraberinde getirmektedir.Ağaçlandırılmış Alanların tümünü Park ve rekreasyona açmaktadır.Oysa Ağaçlandırılmış Alanların Rekreasyon potansiyeline göre değerlendirilerek ,rekreasyona açılması gereken bölümleri belirlenmelidir.

"1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" hazırlanması sürecinde ,özellikle 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı ilan edilmesi amacına yönelik mutlaka korunması gereken öğelerin hangileri olduğu konusunda daha önce iptal edilen planla ,dava konusu plandan anlaşılması mümkün değildir. Özellikle 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı ilan edilmesi amacına yönelik mutlaka korunması gereken öğelerin tesbit edilmesi ve alanı olumsuz etkileyen işlev ya da kullanışların da tesbit edilerek bunların kaldırılmasına yönelik plan kararlarının üretilmesi gereklidir.

Atatürk Orman Çiftliği her şeyden önce ,(1950 yılında 5659 Sayılı Yasa ile Tarım Bakanlığına bağlı özerk bir kurum haline getirilen **Atatürk Orman Çiftliği'nin Yasaya göre kuruluş amacı** " örnek bir çiftlik işletmesi kurarak , hem yöredeki çiftçiyi desteklemek hem de Ankara halkına temiz ve ucuz gıda maddeleri sağlamak , aynı zamanda ağaçlandırma ve yeşillendirme çalışmaları ile birlikte dinlenme , eğlenme , sosyal ve kültürel amaçlı kullanımlar oluşturarak , bu alanı Ankara'lıların rekreasyon gereksiniminin karşılandığı bir alan haline getirmektedir") içeriği yasayla belirlenmiş örnek bir çiftliktir. Söz konusu planlanan çiftlik alanının işlevlerin mekansal dağılımında Kuruluş Amacına uygunluktan bahsetmek arazi kullanış kararlarının belirsizlik içermesi ve koruma amacına hizmet etmemesi nedeniyle , mümkün değildir.

Herşeyden önce "1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planının ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" hazırlanması sürecinde Yasayla tanımlanan Örnek Çiftlik Vizyonunun nasıl geliştirildiği ve mekan organizasyonunu ne şekilde yönlendirdiği konusu, plan kararlarından ve ilgili plan notlarından anlaşılammaktadır.

1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesini; Günümüzde Geline Aşama ve Planlama Sürecini Yönlendiren Olgular kapsamında , Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olup olmadığını , bilimsel veriler ışığında değerlendirdiğimizde;

Ankara için 1985 te başlanılan ulaşım planlaması çalışmaları ,ulaşım planına esas olan bir kent makroformu öngörüsü gerekliliğine değinince ,2015 Planlama Çalışmaları olarak yazına geçen ve 1993 tarihinde onaylanan Ulaşım Ana Planının da dayanağı olan bu plan ,yapısal plan niteliği ile de ulaşım ile ilgili önemli açılımları hazırlamıştır.

Ancak 2015 Planının kent için öngördüğü çevre yolu sisteminden bağımsız ve başka bir çevre yolunun hayata geçtiği ve Ankara Metrosu ,Ankaray gibi raylı toplu taşıma hatlarının öngörülen plan kapsamında inşaat faaliyetlerine başlanıldığı bu dönemde ,bir yandan da hızla artan otomobil sayısı ile yoğunlaşan trafik problemleri ,kentsel yaşamı yoğun bir biçimde etkilemeye başlamıştır.

1994 sonrası ,kentsel ulaşım sorunlarının yoğunlaştığı ,otomobil sayısının çok hızlı arttığı ,kentsel yayılma sürecinin hızlandığı , merkezi iş alanlarının desantralizasyon ve çöktürülme süreçlerinin yaşandığı bu dönem sonunda sınırları büyüyen metropoliten kent için kapsamlı ve bütüncül bir Ulaşım Ana Planı'nın ivedilikle yapılarak ,önerilerinin hayata geçirilmesi gerektiği ve stratejik bir önem taşıdığı ,1/25 000 ölçekli ,2023 Başkent Ankara Nazım İmar planı ,Plan Açıklama Raporu'nda açıklanmaktadır.Başka bir deyişle bu açıklamalardan Ankara'nın günümüzde gelişmeleri yönlendiren Metropoliten Alan Ulaşım Ana Planı'nın olmadığı anlaşılmaktadır.

Ulaşım-Kent ilişkisine bakıldığında çift taraflı bir etkileşim olgusundan bahsedilebilir.Ulaşım sisteminin kent makroformunu biçimlendirmede önemli araçlardan biri olduğu açıktır. Ancak kent , kentin yapısı , kentsel etkinliklerin mekanda dağılımı biçimi ,aralarındaki ilişkilerin kurgulanışı , mesafeler vb. ise kentte kullanılacak ulaşım biçimi teknolojisini ve alt yapısını belirleyen etmenlerdir.Bu durumda , kentsel planlama süreçlerinin ve plan kararlarının yönlendirdiği ulaşım politikaları yanında , ulaşım politikaları ile ilişkili olarak biçimlenen bir kentsel planlama süreci ilişkisi olduğu özellikle plan raporunda vurgulanmaktadır..

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen , Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan 1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planını.ve 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması'nın kapsadığı alt bölgeye ,bölgede mevcut ve önerilen ulaşım sistemine baktığımızda;Doğu –batı yönünde , Ankara Çayı'nın güneyinde ;Eskişehir Yolu -50 m .Etimesut –Ankara Şosesi (Sabancı Bulvarı -50 m.genişliğinde) , Eskişehir-Ankara Demir Yolu , Tahar Ovası , Ankara Çayı'nın Kuzeyinde ise İstanbul – Ankara Asfaltı -50 m.,Eski Bağdat Yolu -35 m., Kuzey-güney yönünde ise Türk Traktör Fabrikası ve Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun batısından geçen ve üzerinde yoğun trafik akışının olduğu ,Çankaya'yı kuzeydeki dış ringe bağlayan AOC içinde Ağaçlandırılmış ve Rekreasyon Alanlarını ortadan ikiye bölen 50m.lik 1.derece trafik yolu, İstanbul –Ankara Asfaltı (-50 m.),nı Şaşmaz Oto Sanayi Sitesi içinden geçerek Ankara Çayını ve Demiryolunu keserek AOC'deki Ağaçlandırılmış Alanı ortadan ikiye bölerek geçirilen 50m.lik 1.derece trafik yolu, ve kavşaklarıyla Eskişehir yoluna bağlayan henüz inşa halindeki yol, ve henüz inşa halinde olan AOC arazisi içinden geçirilen ,Ankara Çayına ve Demiryoluna Paralel ,Tahar Ovası vadi tabanından, tarım arazilerinin

üzerinden geçirilen doğu -batı yönündeki 40 m. lik 1.derece trafik yolu(Yeni Çiftlik Bulvarı) gibi hepsi de 1.derece trafik yolu olan yolların yer aldığını görmekteyiz. Günümüzde Ankara Atatürk Çiftliği ,Ankara Metropolünün gelişim sürecinde ,metropoliten alanın geometrik olarak merkezinde kalmış ve metropolün batı ve güneybatı yönlerindeki İstanbul ve Eskişehir yollarının arasında hatta söz konusu yollarla sınırlanmış bir konumdadır.

1/25 000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı raporunda güncelliğini yitiren 1993 tarihinde onaylanan Ulaşım Ana Planının Ankara'nın değişen koşullarına göre yeniden ele alınmasını ,1994 sonrası ,kentsel ulaşım sorunlarının yoğunlaştığı ,otomobil sayısının çok hızlı arttığı ,kentsel yayılma sürecinin hızlandığı , merkezi iş alanlarının desantralizasyon ve köhneme süreçlerinin yaşandığı bu dönem sonunda sınırları büyüyen metropoliten kent için kapsamlı ve bütünlüklü bir Ulaşım Ana Planı'nın ivedilikle yapılarak ,önerilerinin hayata geçirilmesi gerektiği ve stratejik bir önem taşıdığı vurgulanmaktadır.

Dava konusu 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesi Ankara için bütüncül kararları içeren Ulaşım Ana / Master Planı olmadan 1/25 000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Kararlarına aykırı olarak, Metropolitan Alan içinde Ulaşım Kademelenmesi açısından 1.derece trafik yolu olan yolları plan kararı olarak önermektedir. 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesi ile AOÇ alanı içinden geçirilen doğu-batı ve kuzey-güney yönündeki yollar 40m.-50 m. olup 1.derece trafik yolları ve kavşaklarıdır.Söz konusu yollar AOÇ arazisinin tarım için en verimli olan, Ankara Çayı'nın oluşturduğu vadi tabanından ve Çaya paralel ve yer yer çay yatağı içinden , denizcilcek güzergah seçilerek geçirilmesi ,AOÇ nin çiftlik işletmesi olarak geleceğe taşınmasını olumsuz olarak etkileyecektir.Metropollerde artık çok sınırlı olarak kalmış tarım arazilerinin yasa gereği olarak da korunması bir zorunluluktur.Kent merkezini İstanbul ve Eskişehir illerine bağlayan batı ve güneybatı yönlerinde AOÇ sınırlarında 1.derece trafik yolları mevcut olup , dava konusu planla önerilen yeni yollar, zaten azalmış olan AOÇ alanının daha da azalmasına ve Çiftlik üzerinde değişik tasarruflar için baskılar oluşturulmasına neden olacaktır.

SONUÇ

Sonuç olarak Bilirkişi Heyetimiz yukarıda açıklanan nedenlerle ,Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen , Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanan,Dava konusu ,1/10 000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının,ve 1/10 000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (yol-kavşak vs.) Uygulama Projesininin;

1) Şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olup olmadığının bilimsel veriler ışığında değerlendirilmesi sonucu uygun olmadığı ,

2) Plan hiyerarşisi bakımından her ölçekteki planın üst ölçekli planlara uygun olmadığı.

3) Tarihi ve doğal sit alanlarının Yasalarda ve ilke kararlarında belirtilen koşullara göre korunmadığı, bu alanların Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel kimliği ve amacına uygun olarak düzenlenmediği,

4) Ulaşım kararlarının ,kentın ulaşım sorunlarını çözmeye yönelik olmadığı ,güzergah belirlemelerinin Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel kimliği ve amacına uygun olmadığı ,kamu yararına uygun olmadığı,

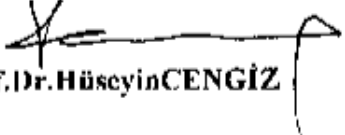
5) Plan notları ve raporlarının plan bütünlüğü açısından şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olmadığı ,

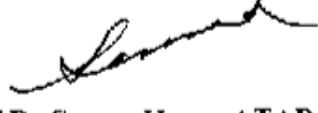
6) Dava konusu planın ; Ankara kentinden faydalananların sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılama yeterliği , sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturma amacı , yaşam kalitesi artırma hedefi ve bu amacın gerçekleştirilmesi için Ankara'nın ekonomik , demografik , sosyal , kültürel , tarihsel , fiziksel özellikleri gözetilerek hazırlanmadığı,

günümüzde gelinen aşama ve planlama sürecini yönlendiren olgular kapsamında . şehircilik ilkeleri ,planlama esasları ve kamu yararına uygun olmadığı ,görüş ve kanısına varmıştır.,

Cereği için saygılarımızla arz ederiz.

BİLİRKİŞİLER

Prof. Dr. Hüseyin CENGİZ

Prof. Dr. Semra Hacer ATABAY

Prof. Dr. Nilgöl KARADENİZ

Doç. Dr. Darçın AKIN

Yard. Doç. Dr. Mustafa Lütfi YAZICIOĞLU